

CHRONOS

KAKO ANGAŽOVATI FIZIČKO LICE - Q&A

Impressum

E-book je besplatni edukativni materijal namijenjen pretplatnicima portala chronos.ba. Izdaje se isključivo u elektronskoj formi i dio je edukativnog segmenta portala.

Stavovi i mišljenja autora izneseni u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno stavove i mišljenja nadležnih državnih, entitetskih i kantonalnih organa i institucija.

Izdavač

CHRONOS doo
Branilaca Bosne 2A
Zenica
Bosna i Hercegovina
www.chronos.ba
T +387 32 442 750
F +387 32 202 581

Naslov publikacije

E-book "Kako angažovati fizičko lice - Q&A"

Autorica:

Sanela Agačević

Urednica

Sanela Agačević

Grafički dizajn

Hana Kazazović

Fotografije preuzete sa
www.freedigitalphotos.net

Mjesto i godina izdavanja

Zenica, juli 2015.

Par riječi na početku ...

Na postu „Ugovor o djelu: kada, kako, koliko poreza i dr. pitanja...” ostavili ste 342 komentara. Ponosni smo zbog toga. Prvenstveno što pratite našu stranicu, a potom što ste nam ukazali povjerenje i postavljali pitanja.

Nije nam bilo teško odgovoriti. Neće biti ni ubuduće. Jedan od ciljeva postojanja web stranice chronos.ba jeste i besplatna edukacija koja se odvija, između ostalog, kroz pitanja i odgovore. Beskrajno drago nam bude kada dobijemo riječi pohvale, kada nam napišete da Vam je odgovor pomogao, jer – to je ona istinska vrijednost.

Od 342 komentara, tj. pitanja i odgovora izdvojili smo određen broj, sortirali po grupama i smjestili u ovaj e-book.

Ljeto nije vrijeme za učenje, osim kada se mora. Zbog toga smo baš u ljetnom periodu odučili da napravimo ovaj e-book koji se može, onako neobavezno, čitati na tabletu, smartphonu, ...

Na plaži, vikendici, livadi, uz rijeku, ... gdje god da ste, a imate internet, ovaj e-book Vas može lagano držati budnim dok odmarate.

Ko zna, možda se neka ideja rodi u ovoj kombinaciji.

Urednica, Sanela Agačević

PLAĆANJE PO OSNOVU UGOVORA I PRIJAVA U POREZNU UPRAVU

PITANJE

Direktor sam firme koja se bavi projektovanjem i stručnim nadzorom u građevinarstvu. Firma je dobila posao nadzora u iznosu od 10.000,00 KM + PDV. Za taj posao od 2 mjeseca, angažovao sam potrebno stručno lice putem Ugovora o djelu za neto iznos od 5.000,00 KM plus troškovi putovanja (plaćanje goriva njegovom privatnom vozilu, spavanje u hotelu). Obzirom da je angažovano lice svakodnevno putovalo na taj posao a ponekad i spavalo, ti troškovi su poslije dva mjeseca iznosili oko 2.000,00 KM.

Da li firma mora na ukupan iznos od 7.000 KM platiti obaveze po Zakonu (6%+ 4%+10...) ili samo na iznos od 5.000,00 KM ?

Ako firma mora platiti razne poreze na iznos troškova od 2.000,00 KM, da li može račune za gorivo (koje je dostavilo angažovano lice) koristiti kao odbitnu stavku ulaznog PDV-a?

ODGOVOR

Za sve što ste, pored 5.000 KM, ISPLAĆIVALI angažovanom licu, a ono potom plaćalo navedene izdatke, morate obračunati i platiti porez na dohodak 10%, doprinos za zdravstveno osiguranje 4% i doprinos za PIO/MIO 6%. Međutim, ukoliko je, na primjer, hotel plaćan po osnovu fakture koja je glasila na firmu, onda za taj dio ne treba obračunavati i plaćati navedeno. Znači, bitno je razlikovati ISPLAĆENO ili PLAĆENO. Za sve ISPLAĆENO se tretira kao Ugovor o djelu, a PLAĆENO po osnovu fakture ne.

Što se tiče priznavanja PDV-a, ukoliko fakture glase na firmu, i ukoliko prema propisima o PDV-u možete priznati ulazni PDV, onda imate pravo na priznavanje istoga. Za račune goriva obratite pažnju da li se radi o putničkom ili teretnom vozilu, odnosno, o iznosima računa ukoliko su plaćani u gotovini.

PITANJE

Ugovoren je neto iznos naknade po osnovu Ugovora o djelu 1.000,00 KM.

Bruto iznos naknade je 1.122,08KM (1.000 x 1,12208).

1. Bruto iznos- 1.122,08 KM
2. Priznati rashodi (1 x 20%) – 224,42 KM
3. Osnovica za obračun (2 – 1) – 897,66 KM
4. Doprinosi PIO (3 x 6%) – 53,86 KM
5. Doprinosi zdravstveno osig. (3 x 4%) – 35,91 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 5) – 861,75 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 86,17 KM
8. Iznos za isplatu (1 – 5 – 7) – 1.000,00 KM

Kako se dobije ovaj koeficijent 1,12208? Koji su to priznati rashodi u iznosu od 20 % jer ja nemam nikakve priznate troškove samo naknadu u neto iznosu? Zašto naručilac posla ima obavezu da uplaćuje 6 % doprinosa u PIO ako mu ne ide u radni staž niti ulazi u penzijski osnov? Kako cu izračunati bruto iznos na naknadu u neto iznosu koja je ugovorena u Ugovoru o djelu u iznosu od 1.200 KM (nemam nikakvih priznatih drugih troškova, prevoz i sl.)?

ODGOVOR

Koeficijentom 1,12208 Vi dižete ugovorenu neto naknadu (npr. 1.000 KM) za porez na dohodak i doprinos za zdravstveno osiguranje, uzimajući u obzir priznate rashode. Ovakva matematika je propisana Zakonom i Pravilnikom o porezu na dohodak i propisima o doprinosima. Možete jednostavno u excelu da napravite tabelu i dobićete jednostavnim stavljanjem u odnos dvije vrijednosti ovaj koeficijent.

Što se tiče rashoda oni se priznaju u tom procentu, što je takođe propisano naprijed navedenim zakonima i pravilnicima. Isti odgovor je i za doprinos 6% za PIO.

PITANJE

U poreskoj upravi su mi potvrdili da se i Ugovor o djelu mora prijaviti, pa me zanima kojim obrascem i da li se posebnim virmanom mora izvršiti uplata doprinosa i poreza na Ugovor o djelu ili se isto može uraditi kad se uplaćuju i doprinosi i porez i za zaposlenike koji su u radnom odnosu? Također, da li se i za ovo mora podnositi posebna specifikacija na ovjeru?

ODGOVOR

Kada isplatite naknadu po osnovu Ugovora o djelu, u obavezi ste odmah isti dan platiti 10% poreza na dohodak, 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje, 6% doprinosa za PIO, 0,5% Naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i 0,5% Opšte vodne naknade. Kada to isplatite, najkasnije sutradan trebate podnijeti obrazac AUG-1032 u PU.

Ugovor ne treba prijavljivati, tj. podnositi Poreznoj upravi na ovjeru (mada znam da neke ispostave zahtijevaju i to, iako propisima nigdje nije specificirano).

Plaćanje tih obaveza je odvojeno od plaćanje doprinosa prilikom isplata plaća.

Doprinosi za PIO- vrsta prihoda 712-126

Doprinosi za zdravstveno osiguranje - vrsta prihoda 712-116

Porez na dohodak - vrsta prihoda 716-116

Naknada za prirodne i druge nesreće – vrsta prihoda 722-582

Opća vodna naknada – vrsta prihoda 722-529

PITANJE

Angažovana sam po osnovu Ugovora o djelu u NVO na poslovima projekt koordinatora. Ugovor je zaključen u trajanju od 4 mjeseca. Naknada za projekt koordinatora kao i troškovi dnevnica i goriva vezano za ovaj posao su isplaćeni zbirno za sva četiri mjeseca i obračunati na jednom AUG-u. Da li je ovo valjan način ili se trebalo isplaćivati zasebno za svaki pojedinačni mjesec, kao i zasebno naknada za projekt koordinatora, zasebno naknada za dnevnice i zasebno naknada za gorivo.

ODGOVOR

Ukoliko je Ugovorom definisano da se isplata vrši u jednom iznosu, niste napravili prekršaj.

Nema potrebe da se mjesečno isplaćuje naknada ako tako nije ugovoreno.

Takođe, nema potrebe odvajati naknadu od dnevnice i goriva.

PITANJE

Molila bih da mi odgovorite na pitanje - kada potpišemo Ugovor o djelu sa određenim fizičkim licem na period od tri mjeseca na neto iznos od 500,00 KM, da li to podrazumijeva da mu se svaki mjesec na iznos od 500,00 KM uplaćujemo doprinose ili to podrazumijeva jednokratna uplata doprinosa na iznos od 500,00 KM. Da li u ugovoru moramo navesti 500,00 KM za tri mjeseca ili 500,00 KM mjesečno ?

ODGOVOR

U Ugovoru definišete dinamiku isplate.

Možete dogovoriti isplatu svaki mjesec, pa shodno visini isplate obračunavate doprinose, porez i druge naknade.

Znači, KADA ISPLATITE NAKNADU, onda plaćate i obaveze po osnovu javnih prihoda.

PITANJE

A kako se plaća doprinos za zdravstveno osiguranje 4%, u jednoj knjizi sam pronašla da se uplaćuje 100% na depozitni račun, a u drugoj da se dijeli 89,8% i 10,2%. Kako je ispravno?

ODGOVOR

Doprinos za zdravstveno osiguranje se dijeli na način da se 89,8% plaća na račun budžeta Kantona, a 10,2% na račun budžeta FBiH.

KARAKTERISTIKE UGOVORA

PITANJE

Da li Ugovor o djelu u nekim slučajevima može zamijeniti volonterski ili pripravnički rad, i da li se mora imati pripravnički da bi obavljao te poslove po Ugovoru o djelu ako se radi o državnim službama.

ODGOVOR

Ugovor o djelu, Ugovor o volontiranju i Ugovor o pripravničkom radu su tri različite kategorije. Stoga Ugovor o djelu ne može biti zamjena za pomenuta dva.

PITANJE

Radim u jednoj Državnoj agenciji nivou BiH, skoro tri godine, ali po osnovu Ugovora o djelu. Isti mi produžuju svaka tri mjeseca, a mjesto gdje radim nije predviđeno trenutnom sistematizacijom. U ugovoru je navedeno da zbog nemogućnosti raspisivanja javnog konkursa primaju mene po osnovu Ugovora o djelu. Nova sistematizacija u kojoj je predviđeno moje mjesto je u proceduri već preko 4 godine. Zanima me da li je to u skladu sa propisima, s obzirom da imam radno vrijeme (kartica za ulaz izlaz), kao i ostali zaposlenici, takođe nisam samostalan u radu i radim sa resursima poslodavca (razne evidencije, izvještaji, čak i uniforma).

Mene zanima da li se to može smatrati djelom s obzirom da je sistematizacija u proceduri, a to isto mi piše u ugovoru i kakva su moja prava?

ODGOVOR

S obzirom na opis Vašeg posla i ostale karakteristike koje ste naveli u pitanju navode na zaključak da ste morali imati zasnovan radni odnos.

Međutim, kako samo navodite, sistematizacija radnih mjesta je "kočnica" koja Vam ne dozvoljava promjenu statusa. S obzirom da se radi o državnoj instituciji, teško da će iko osim državne revizije konstatovati Vaše stanje i tražiti (eventualno) promjenu.

Ja Vam mogu samo reći da to nije u skladu sa važećim zakonima, i da Ugovor o djelu može biti neko prelazno, ali ne i stalno (niti tako dugotrajno) rješenje.

PITANJE

Pitanje je vezano za trajanje Ugovora o djelu i njegovo ponavljanje, da li postoji vremenska ograničenost za isti?

Imamo informaciju da Ugovor o djelu može da traje samo 60 dana u jednoj kalendarskoj godini, da li je to tačno?

ODGOVOR

Ugovor o djelu je definisan Zakonom o obligacionim odnosima i nije vremenski ograničen. Jedan od osnovnih uslova jeste da to djelo ima KARAKTER ZAOKRUŽENE CJELINE.

Sa druge strane, Ugovor o privremenim i povremenim poslovima je uređen Zakonom o radu i vremenski je ograničen na 60 dana.

Očigledno se miješaju instituti Ugovora o djelu i Ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

PITANJE

Koliko se puta može zaključiti Ugovor o privremenim i povremenim poslovima?

ODGOVOR

U toku godine maksimalno u trajanju od 60 dana, neovisno o broju ugovora. Zakon o radu je u članu 136. propisao sljedeće: "Za obavljanje privremenih i povremenih poslova može se zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, pod uvjetima: da su privremeni i povremeni poslovi utvrđeni u kolektivnom ugovoru ili u pravilniku o radu, da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine".

PITANJE

Sudski sam tumač (prevoditelj) ali nemam registriranu djelatnost. Radim prijevode fizičkim i pravnim licima. Za izvršeni prijevod ispostavljam fakturu. Iznos koji mogu naplatiti propisan je zakonom. Koje poreze, doprinose i sl. sam dužna plaćati.

ODGOVOR

Vi kao sudski tumač imate status fizičkog lica koje nema registrovanu djelatnost, bez obzira što ispostavljate fakture.

Prema Zakonu i Pravilniku o porezu na dohodak, isplatilac naknade je dužan da obračuna i plati: 4% doprinosa za zdr. osiguranje, 6% doprinosa za PIO, 10% poreza na dohodak, 0,5% naknade za prirodne i druge nesreće i 0,5% opšte vodne naknade. To je obaveza isplatioca, a ne Vas.

PITANJE

Da li se može Ugovor od djelu potpisivati neograničeno puta za duži period? Naime, radi se o jednom diplomatskom predstavništvu u kojem se potpisuju pomenuti ugovori sa više osoba i obnavljaju svaki mjesec, a ima osoba koje više od godinu dana rade na ugovor o djelu?

Da li se u tim ugovorima mogu navesti poslovi koje te osobe obavljaju a za kojim to predstavništvu inače ima potrebe s obzirom na djelatnost koju obavlja? Npr. u tim ugovorima stoji da "se potpisuje ugovor sa određenom osobom kako bi obavljala poslove prevodioca, pomoćne poslove, poslove u odnosima s javnošću, grafički dizajn i sl." Na takav način to predstavništvo obavlja potrebne poslove, a ima minimalna davanja za zaposlenike u smislu plaća i drugih doprinosa.

Kako se određuje plaća u tim predstavništvima i koja je najniža plaća? Može li plaća za Ugovor o djelu (koji traje mjesec dana) biti manja od prosječne plaće u FBiH?

ODGOVOR

Ugovor o djelu kao institut je regulisan Zakonom o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 57/89, "Službeni list RBiH" br. 2/92, 13/93, 13/9 i 29/03 i "Službene novine FBiH", br. 29/03 i 42/11) i tu trebate provjeriti njegovu suštinu i smisao. Mogu reći samo da ova vrsta Ugovora podrazumijeva obavljanje zaokružene cjeline – djela, određenog posla koji ima svoj početak i kraj, pa makar ida se radi o ponavljanjima. Ne postoji vremensko ograničenje obavljanja određenog posla po osnovu Ugovora o djelu.

Ugovor o djelu, kao i Ugovor o privremenim i povremenim poslovima, načelno, ne mogu se potpisivati za poslove za koje je predviđeno radno mjesto, jer se time krše propisi iz radnog prava. Poslovi za koje je predviđeno radno mjesto je najčešće regulisano internim aktom – Pravilnikom o radu i radnim odnosima, a suštinski (ako i nema navedenog Pravilnika), u obzir se uzima i "djelatnost" naručioca posla. S obzirom da se u Vašem slučaju radi o predstavništvu, malo je teško odrediti njegovu "djelatnost".

Plaća kao kategorija je vezana ISKLJUČIVO za radni odnos i tačno je da postoje minimumi, ali opet, ponavljam, samo za slučajeve radnog odnosa, kada je sa zaposlenikom potpisan Ugovor o radu, a ne Ugovor o djelu. Samo Ugovor o radu podrazumijeva radni odnos i zaposlenik dobija plaću, dok kod Ugovora o djelu postoji odnos naručioca i izvršioca posla i naknada nije plaća. Tačnije, ne radi se o radnom odnosu.

Za nerezidentne poslodavce (gdje čini mi se spada i Vaše predstavništvo), za SSS najniža osnovica za doprinose je vezana za jednu prosječnu plaću u FBiH, VSS za dvije a PDPL za tri. Te plaće objavljuje Federalni zavod za statistiku.

PITANJE

Obzirom da je Ugovor o djelu okarakterisan kao ugovor gdje se izrađuje konkretno djelo ili pruža intelektualna usluga, i naknada nije označena kao mjesečna plaća nego jednokratno davanje određenog iznosa po završetku odrađenog posla, zanima me da li bi Udruženje građana koje radi po projektnim aktivnostima (koje su vremenski ograničene) i angažuje različite profile ljudi za obavljanje određenog posla (npr. angažovanje ljekara 2 puta sedmično u smislu pružanja zdravstvenih usluga u izbjegličkim naseljima ili pravnih usluga u sklopu implementacije konkretnog projekta), moglo sa tim licima zaključiti Ugovor o djelu gdje će se navesti da će se poslovi izvršiti u periodu od 3 ili 4 mjeseca, i da će po završetku posla biti isplaćen ugovoreni iznos novca? Da li postoji mogućnost eventualne uplate konkretnog iznosa odmah po zaključenju ugovora, ukoliko se tako ugovorne strane sporazume

ODGOVOR

Prema ovome što ste napisali, kao i činjenici da se radi o konkretnom projektu (a i dodatno činjenici da su ti ljekari vjerovatno već u radnom odnosu), najlogičnije je (i u praksi najčešće) da se za ovakav vid projektnih aktivnosti – angažmana koji proizilaze iz njih potpiše Ugovor o djelu.

Što se tiče plaćanja naknade, ona se može izvršiti odmah, ali je bitno da odmah i platite pripadajuće poreze, kao i da plaćanje unaprijed predvidite ugovorom.

PITANJE

Malo me zbunjuje ovo što je navedeno pod “Karakteristike ugovora o djelu”: nema penzijskog “staža” i „doprinosi koji se plaćaju su: 4% za zdravstveno osiguranje i 6% za PIO/MIO. Konkretno, buni me veza penzijskog staža i 6% doprinosa za PIO, ako se plaća 6% kako nema “staža”?

ODGOVOR

Jednostavno. Kada fizičko lice potpiše Ugovor o djelu ili Ugovor o autorskom djelu on ne zasniva radni odnos niti se kao takav prijavljuje u Poreznu upravu (koja je odnedavno za te poslove preuzela funkciju PIO/MIO). Ove dvije naknade, doprinos PIO (6%) i doprinos za zdravstveno osiguranje (4%) su jednostavno uvedene u propise da bi se budžeti malo „napunili“, a fizičko lice za koje se plaćaju nemaju nikakva prava po tom osnovu. U okviru takvog aranžmana (Ugovor o djelu i Ugovor o autorskom djelu) ne stiče pravo da se te uplate uključe u penzijski staž.

KADA SE (NE)MOŽE ANGAŽOVATI LICE PO OSNOVU UGOVORA?

PITANJE

Da li lice koje je zaposleno u NVO-u, ima Ugovor o radu na određeno vrijeme, te radi u svojoj struci, može sa istim svojim poslodavcem potpisati Ugovor o djelu prema projektnim aktivnostima koje nemaju veze sa opisom njegovog radnog mjesta, ali za što svakako ima određene kvalifikacije? Također bih vas pitala o drugoj mogućnosti, da li se na takav već postojeći Ugovor o radu može zaključiti eventualni aneks ugovora kojim bi se definisale projektne aktivnosti koje nemaju veze sa opisom radnog mjesta, da li se takvo što može izvesti?

Vežano za prvu opciju (zaključivanje Ugovora o djelu) zamolila bih vas ukoliko znate zakonski propis ili neku odredbu koja propisuje navedeno ako je to uopšte izvodivo.

ODGOVOR

Teško da možete imati istovremeno zaključen Ugovor o radu i Ugovor o djelu sa istim poslodavcem.

Razlog je što se radi o konkretnim aktivnostima koje su u opisu djelatnosti NVO. Jedino ispravno bi bilo da se za taj iznos uveća plaća i na sve obračunavaju puni doprinosi i porez na dohodak, tj. da se naknada za obje aktivnosti tretira kao plaća.

PITANJE

Radim kod poslodavca više od godinu po osnovu Ugovora o djelu. Napominjem da je posao koji se obavlja u kontinuitetu isti. Osim toga, po osnovu Ugovoru o djelu se traži da se obavlja noćni rad, smjene vikendom i sl. (kad kazem noćni rad mislim na smjene u periodu između 22 – 07 h). Taj rad nije plaćen onako kako bi trebao po zakonu jer se poslodavac ogradio određenim iznosom po Ugovoru o djelu. Odlučila sam prijaviti poslodavca inspekciji. Šta je Vaš savjet da uradim u ovom slučaju?

Također, ukoliko se odlučim na tužbu protiv poslodavca (ukoliko budu postojale osnove za to) da li postoji mogućnost da poslodavac za sav taj period od godinu dana bude dužan da izvrši uplatio PIO/MIO doprinosa retroaktivno?

ODGOVOR

Ukoliko posao koji obavljate, tj. radno mjesto je direktno vezano za djelatnost poslodavca, i eventualno se nalazi u internom aktu kao radno mjesto + kontinuitet obavljanja posla i navedene karakteristike (noćni rad i sl.) ne može se obavljati po Ugovoru o djelu.

Ukoliko izvršite prijavu Inspekciji rada, ona će vjerovatno naložiti poslodavcu da zasnuje radni odnos sa Vama, a što se tiče eventualne tužbe zavisi od umješnosti advokata da Vam se retroaktivno obračuna u plati staž za vrijeme za koje ste angažovani po osnovu Ugovora o djelu.

PITANJE

Može li nastavnik koji je u u radnom odnosu na neodređeno zaključiti Ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova kao što je npr. rad u komisiji?

ODGOVOR

Moram reći da Porezna uprava u postupcima kontrole ne gleda blagonaklono na ovakav vid angažmana. Uglavnom se sav angažman zaposlenika i sve naknade koje se isplaćuju tretiraju kao plaća. Najbolje bi bilo da uputite upit Poreznoj upravi ili Ministarstvu finansija FBiH za zvaničan stav i odgovor.

PITANJE

Trenutno sam zaposlen kod jednog budžetskog korisnika, a od nedavno imam registrovanu dopunsku djelatnost – knjigovodstveni servis, za što sam dobio odgovarajuće odobrenje. Moje pitanje se odnosi na slijedeće: „da li, kao vlasnik knjigovodstvenog servisa, mogu potpisati Ugovor o djelu sa firmom u kojoj sam zaposlen u svrhu izrade završnog obračuna, iako sam zaposlen na poslovima koji nemaju nikakve povezanosti sa knjigovodstvom?“

ODGOVOR

S obzirom da ste zaposlenik, može doći do različitih tumačenja od strane inspekcije, ukoliko bude kontrole. Može se postaviti pitanje zašto Vaš poslodavac ne zaposli certificiranog računovođu, ili pak zašto ne plati edukaciju trenutnim zaposlenicima za dobijanje statusa certificiranog računovođe. To su sve otvorena i moguća pitanja tako da Vam, na žalost, ne mogu izričito reći – možete potpisati Ugovor o djelu.

PITANJE

Interesira me da li sa predsjednikom sindikata škole, članovi sindikata te iste škole mogu potpisati neku vrstu Ugovora o isplati naknade za vođenje sindikata jer, od kako je zbog ušteda ministarstvo financija našeg kantona ukinulo plaćanje sindikalnih povjerenika, nitko ne želi da bude predsjednik zbog raznih obaveza i odgovornosti? Ako se to uopće može uraditi, koji se obrasci popunjavaju prilikom plaćanja doprinosa i poreza?

ODGOVOR

Može se potpisati Ugovor o djelu za neke poslove kratkoročnog karaktera. Što se tiče obračuna i popunjavanja, sve detalje možete naći u našoj besplatnoj e-knjizi.

PITANJE

Mi smo firma koja se bavi proizvodnjom začina i trgovinom na veliko. Zanima me da li možemo po osnovu Ugovora o djelu angažovati djevojke za promociju našeg proizvoda u trgovinskim lancima širom BiH, na period od godinu dana, s tim da bi djevojke bile angažovane po potrebi, par puta u mjesecu, uz uplatu svih obaveza u skladu sa zakonom.

ODGOVOR

Smatram da možete napraviti angažman po osnovu Ugovora o djelu, samo je bitno da takvo radno mjesto nije predviđeno Vašim internim aktom (Pravilnikom o radu i radnim odnosima).

PITANJE

Certificirani sam računovođa i uskoro ću u penziju. Međutim, ja nisam osoba koja bih sjedila u kući a da ništa ne radim. Kako ja kao penzioner mogu da radim? Mislila sam da sin vodi poslovne knjige i naravno bude prijavljen kao stalni uposlenik, da se ispostavljaju mjesečne fakture za vođenje knjigovodstva, a ja na kraju godine na osnovu potpisanog Ugovora o djelu vršim izradu završnog računa. Da li je to zakonski moguće?

ODGOVOR

Mislim da nema smetnji da se tako organizujete, premda se veoma često bespotrebno komplicira način obavljanja knjigovodstvenih i računovodstvenih poslova.

S obzirom da bi Vaš sin, sa odgovarajućom stručnom spremom, u toku godine vodio poslovne knjige, tj. radio knjigovodstvene poslove, Vi možete samo na koncu godine da, po osnovu Ugovora o djelu, pregledate, iskontrolišete i zaključite poslovne knjige, i uradite završni obračun.

U ovoj varijanti ja zaista ne vidim smetnju da se tako organizujete, ni sa aspekta Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

PITANJE

Kao stalno zaposleni certificirani računovođa u jednoj firmi, na koji način mogu vršiti završne obračune na kraju godine i za druge firme, osim za firmu u kojoj sam zaposlen? Da li je to moguće učiniti na osnovu Ugovora o djelu?

Da li na osnovu Ugovora o djelu mogu voditi računovodstvo jedne neprofitne organizacije, koje je po obimu veoma malo i na kraju napraviti završni obračun?

ODGOVOR

Ovo je malo nedorečeno u samom Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Generalno, za knjigovodstvene poslove koji se rade u kontinuitetu ne može se potpisati Ugovor o djelu. Vi možete biti angažovani na takav način za izradu završnog obračuna, po mom mišljenju.

PITANJE

Imam registrovanu dopunsku djelatnost u Republici Srpskoj koja se bavi telekomunikacionim uslugama i jednog stalno zaposlenog radnika. Ja sam penzioner (puna penzija). Za posao koji sam nedavno dobio trebao bih angažovati devet radnika (osam su već stalni zaposlenici drugih firmi a jedan je penzioner) koji su u toj struci. Zanima me koji je najbolji način i kojom vrstom Ugovora da ih angažujem. Posao traje 20 dana.

ODGOVOR

S obzirom da posao traje samo 20 dana, moguće je da ta fizička lica angažujete po osnovu Ugovora o djelu. Smatram da nema potrebe za njihovim angažmanom kao zaposlenika, jer se radi o kratkoročnom poslu.

PITANJE

Da li osoba koja je zaposlena na puno radno vrijeme u jednoj firmi može potpisati Ugovor o djelu ili Ugovor o privremenim i povremenim poslovima sa drugom firmom za slijedeće poslove:

1. obračun plaća, poreza doprinosa i izrada specifikacija,
2. priprema podataka za finansijske izvještaje koje obrađuje i potpisuje Agencija za računovodstvo.

Napominjem da navedeni poslovi ne zahtjevaju angažman osobe duže od 1 do 2 dana u toku mjeseca.

ODGOVOR

S obzirom da se radi o poslovima koji imaju karakter kontinuiteta (kažete 1 – 2 dana u toku mjeseca i vjerovatno tako stalno...) bojim se da u slučaju inspekcijskih kontrola (ako inspektori "nađu" to lice da radi te poslove) neće to prihvatiti kao zakonski regularan angažman. Osnovni problem je kontinuitet poslova, pa i karakter (računovodstvena agencija je u pitanju). Takav angažman je moguć samo u slučaju da se kratkoročno angažuje fizičko lice na, npr. sačinjavanju finansijskih izvještaja.

PITANJE

Radim u jednoj firmi koja Sistematizacijom radnih mjesta nije predvidjela radno mjesto čistačice.

Da li se može potpisati Ugovor o djelu za čišćenje prostorija firme?

ODGOVOR

Možete Vi potpisati Ugovor o djelu, međutim, uzimajući u obzir da se radi o kontinuitetu u radu (pretpostavljam da će čistačica dolaziti i raditi svaki dan, svaki drugi ili treći dan u sedmici ...) inspekcija rada će Vam sigurno zahtijevati prijem iste u radni odnos i korigovanje internog akta.

PITANJE

Sindikalna organizacija zaposlenih se u cjelosti finansira iz sindikalne članarine. Ova članarina se izdvaja u iznosu od 1% od netto plaće svakog člana sindikata. Dakle, radi se o udruživanju sredstava zaposlenih. Aktima sindikalne organizacije je utvrđeno da sve aktivnosti u cilju zaštite prava i interesa članova sindikata vodi sindikalni odbor izabran od strane te sindikalne organizacije. Ovim aktima je članovima odbora utvrđeno i pravo na naknadu u iznosu od 100 KM mjesečno za troškove rada koje redovno imaju (telefon, prevoz, kopiranje raznih materijala i sl). Ova naknada se isplaćuje "na ruke". Da li je ovo ispravan način i da li ova naknada podliježe plaćanju poreznih obaveza, ako se ima u vidu da se isplaćuje iz članarine prikupljene iz netto plaća zaposlenih, na koje plaće je već plaćen porez?

ODGOVOR

Bez obzira što se sindikalna članarina isplaćuje, tj. izdvaja iz plaće koja je već oporezovana, svaka isplata je oporeziva u smislu da se porezno tretira kao Ugovor o djelu. Napominjem, s obzirom da se ne radi o vršenju "djela", odnosno, radi se o pokrivanju određenih troškova, nije potrebno potpisivanje Ugovora. "Stvar" je samo u tome da se takve isplate NE MOGU vršiti "na ruke" već na tekući račun i da su oporezive kako sam gore navela.

PITANJE

Kolegica radi na fakultetu kao spoljni saradnik bez zasnivanja radnog odnosa. Za svaki semestar potpisuje Ugovor kojim se definiše iznos novca koji dobija na kraju istog. Naime, taj Ugovor nije Ugovor o djelu već ima drugi naziv – Ugovor o održavanju nastave. Interesuje me da li je to samo drugi naziv za Ugovor o djelu? Da li se za tu vrstu Ugovora (koji ne nosi naziv Ugovor o djelu) vodi neki „procenat na staž“. Da li Fakultet plaća (i koliko) porez na taj iznos?

ODGOVOR

U suštini se radi o Ugovoru o djelu ili Ugovora o autorskom djelu (predavanje spada u autorska djela), bez obzira što formalno nosi drugi naziv.

Za angažman po osnovu tog ugovora ne "ide staž", a isplati-lac plaća 10% poreza na dohodak, 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje, 6% doprinosa za PIO i posebne naknade (2 x 0,5%) za prirodne i druge nesreće i opštu vodnu naknadu.

Detaljnije o ovoj vrsti Ugovora možete naći u našoj besplatnoj e-knjizi, za Ugovor o djelu kao i za Ugovor o autorskom djelu.

PITANJE

Zaposlen sam na poslovima evidentiranja i obračuna angažovanih lica po osnovu Ugovora o djelu u šumsko-privrednom društvu. Prijem i potpisivanje Ugovora o djelu sa angažovanim licima se vrši na nivou naših poslovnih jedinica koje su dislocirane na nekoliko gradova u kantona. Na godišnjem nivou izdvajamo značajna finansijska sredstva po ovom osnovu (oko 800.000,00 KM u bruto iznosu), obzirom da po ovom osnovu angažujemo lica na pošumljavanju, doznaci stabala za sječu, taksaciji (snimanju šumskog fonda), gašenju požara i sl... Uočeno je nekoliko nedoumica.

1. Pojedina lica su angažovana na ovim poslovima većinu godine ili tokom cijele godine (dnevnica za njihov angažman je određena normom na 18,00 KM u neto iznosu, tako da isti mogu zaraditi i do 4.000,00 KM u neto iznosu godišnje) – da li je moguć Ugovor o djelu na ovoliki period?
2. Jedan dio angažovanih lica (manji broj, ali se pojavljuju takvi slučajevi) ima potpisane Ugovore o djelu po dva osnova, te u toku mjeseca ostvaruju prava po oba osnova, npr. pošumljavanje i gašenje požara – da li je moguće potpisati od strane jednog lica više ugovora o djelu istovremeno?
3. U evidencijama se susrećemo sa činjenicom da su angažovana lica po ugovoru o djelu članovi porodica naših redovnih uposlenika koji imaju ugovore na neodređeno ili određeno vrijeme. Ta lica koja su angažovana po ugovoru o djelu su prijavljena kao izdržavana lica kod naših redovnih uposlenika te naši uposlenici po osnovu toga imaju pravo na poresku olakšicu na lični dohodak. Angažovani članovi porodice ostvaruju preko 300,00 KM neto u mjesečnom iznosu – da li je moguće istovremeno koristiti pravo na poresku olakšicu a da pri tome članovi porodice na koje ostvarujete pravo na olakšicu rade po ugovoru o djelu?
4. Dešava se da pošumljavanje rade učenici srednjih i osnovnih škola, za čiji rad potpišemo Ugovore o djelu sa jednim licem (direktorom, profesorom ili nastavnikom). Isplatu novčanih sredstava i obračun evidentiramo na lice sa kojim je potpisan Ugovor o djelu – da li je moguće potpisivati Ugovore o djelu i ostvarivati prava od istog u ime grupe?

ODGOVOR

Po pravilu, ukoliko se lice ili lica angažuju na poslovima za koja u internim aktima definisana kao radna mjesta, ne može se potpisivati Ugovor o djelu.

Ukoliko i ne postoji takva odredba u internom aktu, onda se može postaviti pitanje kontinuiteta takvih poslova. Ako postoji kontinuitet, onda postoji i potreba za angažovanjem putem radnog odnosa, a ne putem Ugovora o djelu.

Za drugo pitanje je isti odgovor. Sa još većim naglaskom ako se rade dva ili više poslova (mada je to moguće, ali nikako u kontinuitetu).

Što se tiče trećeg pitanja – teško. Dobijanjem oporezive naknade ili samo naknade koja je veća od 300 KM mjesečno, ta lica više ne mogu imati status izdržavanog člana. Morate biti jako pažljivi sa ovim.

Što se tiče angažmana učenika, moguće je da se potpiše ugovor o djelu sa jednim licem (direktorom, profesorom ili nastavnikom), s tim da se navede i definiše da je on predstavnik grupe i da ima odobrenje iste, tj. roditelja. Međutim, najbolja varijanta jeste da se napravi Ugovor sa školom kao institucijom, pa da se na takav način nadoknađuje rad učenika.

PITANJE

Da li se može sa istim zaposlenikom na neodređeno vrijeme potpisati i Ugovor o djelu u cilju povećanja njegovih primanja. Npr. plaća je 1.000 KM, a Ugovor o djelu bi se potpisao na 300 KM. Koliko bi bili porezi na tih 300 KM i koliko dugo možemo obnavljati Ugovor o djelu. U pitanju je izrada studije izvodljivosti projekata.

ODGOVOR

Nikako. Zaposleniku se može po Ugovoru o djelu isplatiti naknada za posao koji, na primjer, iskrasne i nije redovan, i koji nije predviđen u zaposlenikovom Ugovoru o radu. Svi poslovi koji bi se na bilo koji način, direktno ili indirektno, mogli "vezati" za radno mjesto i ugovorene poslove za zaposlenika, koliko god da se rijetko dešavaju, predstavljaju platu koja je oporeziva u cjelosti.

PITANJE

Radi se o autoškoli koja u radnom odnosu ima dva instruktora. Da li autoškola ima pravo da potpiše Ugovor o djelu sa inženjerom saobraćaja za teoretski dio nastave koji se obavlja po potrebi kad ima kandidata? U Pravilniku o osposobljavanju vozača motornih vozila (Sl. Glasnik BiH br.46/12) o ispunjenosti uvjeta za rad autoškole propisane članom 20., tačka f, inženjer jer se može angažovati u stalni radni odnos ili na drugi način koji je regulisan zakonom, pa Vas molim da mi objasnite koji je to drugi način.

ODGOVOR

Po ovome što ste napisali, autoškola ima pravo, povremeno, za konkretan posao (teoretski dio nastave) da angažuje po Ugovoru o djelu.

To se može podvesti pod ovo što ste naveli iz Pravilnika o osposobljavanju vozača motornih vozila (Sl.Glasnik BiH br.46/12) o ispunjenosti uvjeta za rad autoškole "... ili na drugi način regulisano Zakonom". Trećeg načina nema.

PITANJE

Da li se može potpisati Ugovor o djelu na ime program strategije za mlade, na tri mjeseca i više, i ako može, da li je izvršilac dužan dostaviti izvještaj o učinjenom kao i sam program strategije (a kako je riječ o strategiji mislim da se ona radi na duži period)? Ako je izvršilac dužan dostaviti, da li treba dostaviti prije isplate ili pri okončanju završenog posla.

ODGOVOR

Možete potpisati Ugovor o djelu ukoliko se radi o poslu koji predstavlja "zaokruženu cjelinu", što u Vašem slučaju i predstavlja izrada "Programa strategije za mlade". Uslovi, rokovi, način plaćanja i drugo nije propisano. To su detalji koji se ugovaraju između naručioca i izvršioca posla.

PITANJE

Već duže vrijeme udruženje građana nema zaposlenih lica. Po statutu djelatnost ovog udruženja je organizacija i predstavljanje "proizvoda" na domaćem i stranom tržištu na sajmovima. Da li ovo udruženje ima pravo potpisati Ugovor o djelu sa fizičkim licem u smislu službenog putovanja za predstavljanje na sajmovima.

ODGOVOR

Ima pravo potpisati Ugovor o djelu, ali logično, sa obavezom obračuna poreza i doprinosa na isti.

PITANJE

Da li je sindikat obavezan praviti ugovor sa zabavljačima za podijelu paketica ili kako da obavi placanje po zakonu?

ODGOVOR

Sa zabavljačima se uobičajeno potpiše Ugovor o autorskom djelu i plate se pripadajući porezi i doprinosi. Ovo govorim pod pretpostavkom da zabavljač izvede neku "zabavnu tačku", animira prilikom podjele paketića i sl.

UGOVOR O DJELU I PENZIONERI

PITANJE

Da li osoba koja je penzioner (korisnik invalidske penzije) može biti angažovana po projektnim aktivnostima kao vozač u NVO-u po osnovu Ugovora o djelu. Projektne aktivnosti traju godinu dana, a njegov angažman bi se odnosio na prevoz osoblja tima na teren dva puta sedmično?

ODGOVOR

Teško . Razlog je invalidska penzija koja može postati upitna ukoliko nadležni u Poreznoj upravi, PIU i dr. institucijama saznaju za takav angažovani. Hoću da kažem – može se to raditi, ali je rizično u smislu gubljenja stečenog prava na invalidsku penziju.

PITANJE

Ja sam 1977. godiste i odnedavno sam u invalidskoj penziji. Živim u Sarajevu i imam ponudu da radim kao izolater za slovenačku firmu u Njemackoj.

Na koji način bi ja mogao ići na rad a da mi se ne ukine penzija? U Sloveniji je registrovana firma i kod njih bi mi se uplaćivale obaveze. Molim vas objasnite mi kako i na koji način bi mogao regularno raditi za slovenačku firmu, bez nekog rizika za ukidanje moje invalidske penzije.

ODGOVOR

Gledano sa aspekta poreza i doprinosa, Vi možete biti angažovani.

Međutim, svaki Vaš angažman na poslovima i zadacima koji se, eventualno, može “vezati” sa razlozima za odlazak u invalidsku penziju može prouzrokovati preispitivanje osnova za odlazak u istu, bez obzira da li Vas neko angažovao po osnovu Ugovora o djelu ili na neki drugi način.

To praktično znači da postoji potencijalna opasnost da ostanete bez invalidske penzije.

Kako je ovo pitanje više “pravnog” karaktera, savjetujem Vam da potražite mišljenje pravni-ka koji se “dobro razumije” u penzijska prava i srodnu problematiku.

ANGAŽMAN STUDENATA PO OSNOVU UGOVORA

PITANJE

Redovan sam student i dobila sam ponudu da radim u jednom ugostiteljskom objektu na par sati. Da li ja mogu raditi na osnovu Ugovora o djelu? Da li se moram prijaviti u neku studnetsku službu? Ko pravi Ugovor o djelu, studentska služba ili moj poslodavac?

ODGOVOR

Angažman po osnovu Ugovora o djelu na tim poslovima nije u skladu sa propisima. Međutim, to je rizik lica koje Vas angažuje, a ne Vaš.

Što se tiče prijave u Studentsku službu, mislim da ne morate, ali ipak provjerite sa njima.

Ugovor sačinjava ugostitelj koji Vas angažuje, i za to plaća određene poreze i doprinose. Vi nemate obaveza da plaćate bilo kakve poreze i sl.

PITANJE

Zanima me da li ja kao student (redovan) mogu da potpisem Ugovor o djelu na mjesec dana, s obzirom da sam dobila ponudu za obavljanje određenih poslova u jednom preduzeću.

Koje dokumente trebam dostaviti njima za potpisivanje pomenutog ugovora?

ODGOVOR

Možete potpisati Ugovor o djelu, a potrebni podaci su samo Vaši lični podaci (adresa stanovanja, ime i prezime, CIPS) i uslov je da imate otvoren tekući račun u poslovnoj banci na koji bi Vam se isplatio naknada po osnovu Ugovora o djelu.

RAD PO OSNOVU UGOVORA, RADNI STAŽ ILI RADNO ISKUSTVO?

PITANJE

Prilikom prijave na javni konkurs u javnoj upravi FBiH, odnosno zapošljavanja u istoj, da li je radno iskustvo po osnovu ugovora o djelu priznato kao i radni staž upisan u radnu knjižicu? Odnosno, ako imam preko dvije godine radnog staža u struci upisanog u radnu knjižicu, a godinu sam radio na osnovu Ugovora o djelu, da li zadovoljavam uslov iz konkursa o minimumu radnog staža od 3 godine?

ODGOVOR

Rad, odnosno Vaš angažman po osnovu Ugovora o djelu ne predstavlja radni odnos, niti se može priznati kao radni staž. To je samo Vaše radno iskustvo, koje se samo kao takvo može priznati.

PITANJE

Imam potpisan Ugovor o djelu sa jednom firmom u FBiH na iznos prosječne plate. Mene zanima da li postoji ikakva mogućnost da ja sebi sam uplaćujem radni staž (samostalno), pošto Ugovorom o djelu nemam zasnovan radni odnos?

ODGOVOR

Ako ste angažovani po osnovu Ugovora o djelu onda Vam nalogodavac, kako ste sami rekli, i ne uplaćuje staž. Vi možete sami sebi uplaćivati PIO/MIO i zdravstveno osiguranje. Potrebno je da odete do nadležnih službi u tim Fondovima, popunite odgovarajuće obrasce i vršite redovne mjesečne uplate.

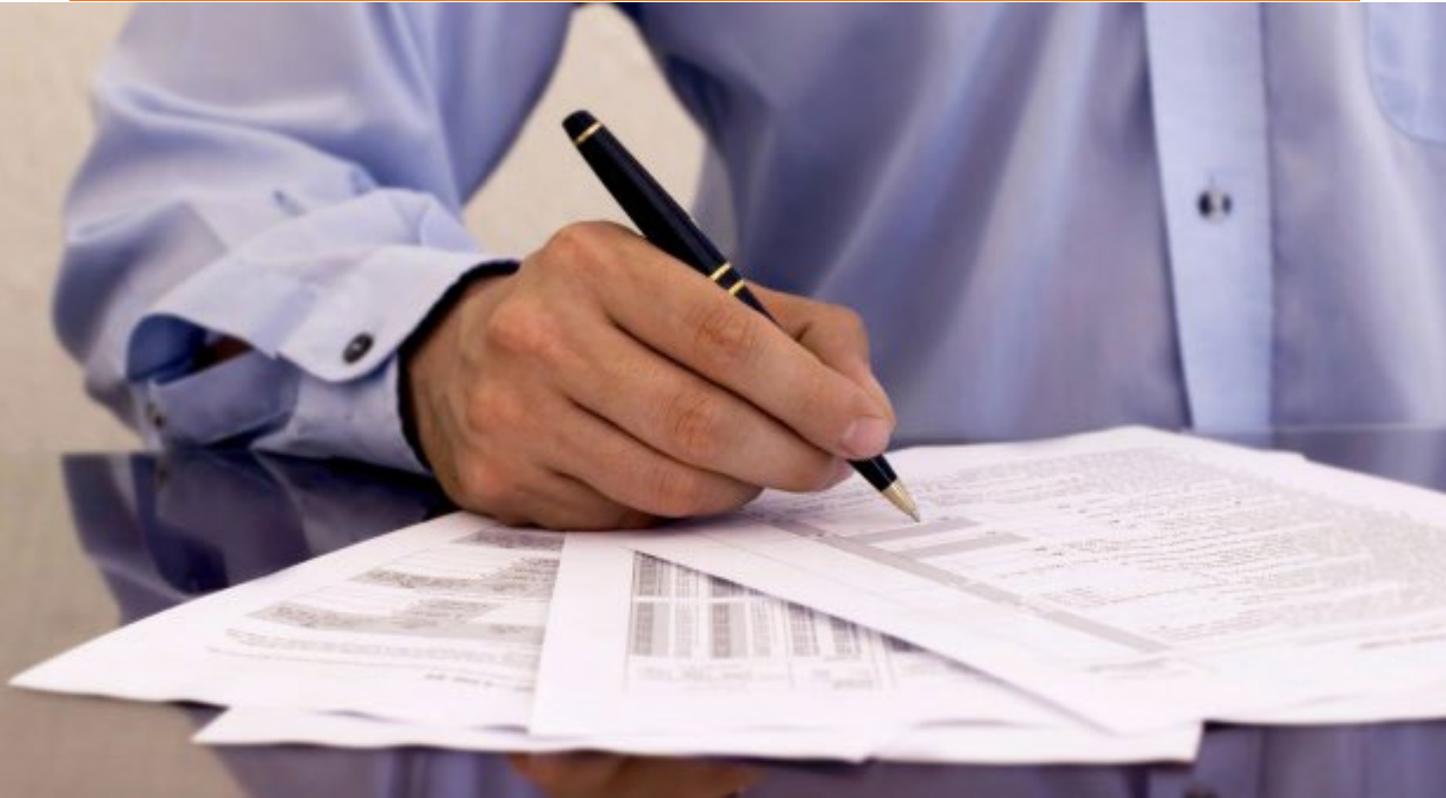
PITANJE

Da li ja, ako sam angažovana po osnovu Ugovora o djelu u nekoj instituciji, mogu od iste tražiti izdavanje uvjerenja kao dokaza o radnom iskustvu (naglasak na radnom iskustvu, a ne radnom stažu), u cilju iskorištavanja istog prilikom zapošljavanja ili iskorištavanja drugih prava po osnovu radnog iskustava?

ODGOVOR

Vama može institucija, tj. onaj ko Vas je angažovao po osnovu Ugovora o djelu izdati Uvjerenje da ste "obavljali određene poslove po tom osnovu".

Tu ne postoji zabrana, ni u kakvom smislu. Naravno, kako i kažete, tu se ne radi o radnom stažu (jer niste imali zasnovan radni odnos), već o nekoj vrsti radnog iskustva, jer ste obavljali određeni posao u okviru navedenog angažmana. To Vam svakako može koristiti prilikom zaposlenja.

PRAVO NA TOPLI OBROK I DRUGA PRIMANJA

PITANJE

Po navedenom procentu na ugovor o djelu od npr. 420,00 KM plati se 88,20 KM poreza.

Zanima me da li fizičko lice koje je angažovano na ovakav način ima pravo na neku neoporezivu naknadu, npr. topli obrok i sl.?

ODGOVOR

Fizičkom licu koje se angažuje na ovakav način se može isplatiti još neka naknada, ali je i ona oporeziva kao i naknada po osnovu Ugovora o djelu, znači ima istu "sudbinu". Inače, topli obrok, dnevnice i sl. su naknade koje proizilaze iz radnog odnosa, pa se stoga ne mogu kao neoporezive (kao što se čini zaposlenicima) isplaćivati i fizičkim licima koja se angažuju po osnovu Ugovora o djelu (jer to nije radni odnos).

PITANJE

Ukoliko poslodavac (državna institucija) osobi angažovanoj po Ugovoru o djelu rezerviše avionski prevoz radi obavljanja službenog zadatka i plaća ga direktno putničkoj agenciji (narudžbenica, faktura), da li je poslodavac dužan platiti poreze i doprinose kao da je isplatio naknadu toj osobi?

ODGOVOR

Ne, s obzirom da se radi o plaćanju direktno avio-prevozniku, odnosno putničkoj agenciji, nema obaveze na obračunavanjem poreza i doprinosa. Izuzetno, da se radi o ISPLATI vršiocu Ugovora o djelu, onda bi postojala navedena obaveza.

UGOVOR SA NEREZIDENTOM

PITANJE

Javljam se iz jednog mladog Udruženja, koje planira organizirati Konferenciju. Uvodničari Konferencije bi bili stručnjaci iz tog područja iz Republike Hrvatske i Crne Gore, koji će biti isplaćeni po osnovu Ugovora o djelu. Interesuje me način uplate doprinosa i poreza, kad su osobe, fizička lica iz druge države.

ODGOVOR

Radi se dakle o nerezidentima. U tom slučaju plaćate samo porez na dohodak 10% i posebne naknade. Ako ugovorite neto iznos, primjenjujete stopu 11,11%, a ako ugovorite bruto iznos, primjenjujete stopu 10%. Obrazac koji se predaje PU je PDN-1033.

PITANJE

Angažujemo nerezidenta po osnovu Ugovoru o djelu za našu NVO. Na koji način ga možemo isplatiti (gotovinom ili na njegov račun u inostranstvu ili možda nešto treće)? Kako se pravda činjenica da je novac isplaćen nerezidentu? Da li je dovoljan njegov potpis na Ugovoru o djelu ili su potrebni dodatni dokumenti?

ODGOVOR

Sa nerezidentom ste u obavezi potpisati odgovarajući Ugovor (o djelu, ili o autorskom djelu, npr.) kojim definišete prirodu posla. Potrebno je prije toga prijaviti istog u Poreznu upravu.

Novac ne možete isplatiti u gotovini jer se radi o oporezivoj naknadi, koja mora ići na tekući račun. Nije bitno što se radi o računu u domaćoj banci u inostranstvu.

PITANJE

Trenutno imamo situaciju da smo potpisali Ugovor o djelu sa osobom koja ima dozvolu boravka izdatu od nadležnih institucija u BiH i boravište u FBiH, međutim tokom trajanja ugovora će joj isteći dozvola boravka, a ta je osoba neće produžiti. Ono što predstavlja problem je da isplata naknade za ovaj Ugovor o djelu ide u dvije rate. Jedna rata bi bila dok je osoba rezident FBiH, a druga kad postane nerezident. Da li je ovakav tretman moguć u okvirima jednog ugovora o djelu, dakle za prvu uplatu bi predali AUG a za drugu PDN, odnosno jednim ugovorom bi bila obuhvaćena dva statusa.

ODGOVOR

Bez obzira na dozvolu boravka, status rezidenta se stiče kada fizičko lice boravi više od 183 dana na teritoriji FBiH.

Znači, ako to fizičko lice više od 183 dana provede na teritoriji FBiH dobija status rezidenta i tada obračunavate sve što je navedeno u obrascu AUG-1032. Ako se radi o periodu do 183 dana, onda ima status nerezidenta i obračunavate samo porez na dohodak 10% i predajete obrazac PDN.

Član 2 stav 4 Zakona o porezu na dohodak je propisao da: "Nerezidentom, u smislu ovog Zakona smatra se fizičko lice koje na teritoriji Federacije boravi manje od 183 dana."

PITANJE

Da li je moguće potpisati Ugovor o djelu sa stranim državljaninom, koji bi u drugoj državi vršio poslove referenta prodaje, odnosno komercijaliste za firmu iz BiH. Na koji način obračunati i platiti poreze?

Ukoliko se u ovom slučaju ne može zaključiti Ugovor o djelu, koji je najbolji način za regulisanje ove situacije? Napominjem da se radi o privremenom rješenju, dok se ne završi postupak dobijanja radne dozvole za rad stranca, odnosno regulisanja boravka stranca, nakon čega će se moći zaključiti Ugovor o radu sa istim.

ODGOVOR

Prvo što morate paziti jeste činjenica da ako imate u opisu radnog mjesta / poslova / djelatnosti komercijalistu, možete imati problem sa inspekcijom rada.

Ako ipak želite ili morate da angažujete nekoga po Ugovoru o djelu, a stranac je, onda on automatski ima status nerezidenta. Obaveze koje morate platiti za njega su: 10% poreza na dohodak, 0,5% Naknade za prirodne i druge nesreće i 0,5% Opšte vodne naknade.

ŠTA KADA NAS KAO FIZIČKO LICE ANGAŽUJE STRANAC?

PITANJE

Radim po osnovu Ugovora o djelu zaključenim sa poslodavcem nerezidentom. Ugovor je na godinu dana sa mogućnošću obnavljanja. Posao koji obavljam se odnosi na internet prodaju po kojoj sam plaćena određenim procentom. Koje su moje obaveze u pogledu plaćanja poreza i doprinosa? Također zanima me koji obrazac popunjavam i predajem Poreznoj upravi?

ODGOVOR

Kada ste angažovani od strane nerezidenta, Vaša obaveza je da platite 10% poreza na dohodak i 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje. Na žalost, propisi o oporezivanju dohotka u FBiH nisu predvidjeli poseban obrazac za ovu "vrstu" dohotka, ali ga morate prijaviti kroz Godišnju prijavu poreza na dohodak (GPD-1051) na kraju godine. Takođe, navedenih 10% poreza na dohodak i 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje morate platiti najkasnije 15 dana računajući od dana priliva tog dohotka.

PITANJE

Postoji li mogućnost da mene, koji sam stanovnik BiH, angažuje strani državljanin na 8 dana kao organizatora putovanja po BiH? Kako urediti taj posao i uredno platiti dažbine prema državi?

ODGOVOR

Najjednostavniji način, koji zadovoljava zakonske odredbe, jeste angažman po osnovu Ugovora o djelu.

U tom slučaju za plaćeni angažman Vi ste u obavezi da platite 10% poreza na dohodak i 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje, jer je isplatilac strano lice (nerezident), kao u prethodnom odgovoru.

PRIMANJA PO OSNOVU UGOVORA I STATUS NA EVIDENCIJI ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

PITANJE

Bila sam zaposlena po osnovu Ugovora o radu u jednoj firmi na području Tuzlanskog Kantona do 31.07.2014. (ukupno 9 mjeseci). Trenutno sam na evidenciji Biroa za zapošljavanje gdje sam u obavezi da se javljam svakih mjesec dana jer sam dobila rješenje o pravu na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti (3 mjeseca po cca 300,00 KM). Na račun mi je doznačena tek prva rata. Interesuje me, ako sada budem angažovana po osnovu Ugovora o djelu u jednoj organizaciji da li će to imati uticaja na moja primanja po gore navedenom osnovu?

ODGOVOR

Angažman po osnovu Ugovoru o djelu nije zapošljavanje, pa stoga nećete imati problema ako Vas neko angažuje na taj način. Nema razloga niti osnova da Vam Zavod za zapošljavanje ukida naknadu.

PITANJE

U posljednje vrijeme se desilo to da je Biro za zapošljavanje dobilo spisak od Porezne uprave spisak svih osoba koje su imale određene prihode u prvoj polovici 2014. godine i o tome obavještavaju sve osobe s tog spiska. Mene interesuje, jer sam i ja na tom spisku, da li me mogu "skinuti" s biroa jer sam 4 mjeseca bila na Ugovoru o djelu jer mi je rečeno da moja plaća po tom ugovoru ne može iznositi više od 25% prosječne plaće u FBiH. Da li oni imaju bilo kakvu osnovu da to urade i čime se iskreno mogu braniti ukoliko to budu htjeli uraditi?

ODGOVOR

Poštovana, odgovor na Vaše pitanje možete naći na postu na našoj web stranici – Zavodi za zapošljavanje skidaju sa evidencije lica koja primaju naknade po osnovu ugovora.

OSTALO

PITANJE

Radim u firmi koja čija je osnovna djelatnost usluge građevinskim mašinama i imam jedan problem. Naime, imamo potrebu za osobom koja bi sa vremena na vrijeme (po potrebi) vršila poslove održavanja bagera (varenje i slične popravke). Da li određeno fizičko lice možemo zaposliti putem Ugovora o djelu za pomenute poslove i na koji način? Tačnije, možemo li sačiniti Ugovor o djelu na nivou godine ili moramo za svaki posao posebno. Ako možemo na godišnjem nivou da li moramo unaprijed odrediti naknadu (što je malo komplikovano s obzirom da ne znamo kada će nam te usluge zatrebati ni koliki će obim usluga biti) ili se naknada može plaćati na osnovu nekog zapisnika o izvršenom radu ili sličnom dokumentu.

ODGOVOR

Ako se zaista radi o povremenim poslovima i ako ti poslovi predstavljaju cjelinu, i ako nisu predviđeni kao radno mjesto u Vašem internom aktu (Pravilniku o radnim odnosima ili sl.), onda tu osobu možete angažovati po osnovu Ugovora o djelu. Međutim, skrećem Vam pažnju da morate biti pažljivi u vezi sa takvim angažmanom i u tom smislu Vam preporučujem da pročitate post - Zavodi za zapošljavanje skidaju sa evidencije lica koja primaju naknade po osnovu ugovora.

Kako ugovarate naknadu nije bitno, može mjesečno ili u nekom drugom vremenskom periodu, najbitnije je ovo što sam naprijed navela.

PITANJE

Pozvala sam Inspekciju rada koja je obišla ustanovu i utvrdila niz nepravilnosti, te da poslodavac nije trebao sa mnom zaključivati Ugovor o djelu već Ugovor o radu, ali moj angažman je prestao po Ugovoru o djelu više od 4 mjeseca te inspektorica nije mogla ništa poduzeti pa mi predložila da svoja prava tražim putem suda. Da li sam zakasnila i da li mogu uspjeti. Ja bi angažovala advokata za radno pravo, pa me zanima po Vašem mišljenju da li imam ikakve šanse?

ODGOVOR

Drago mi je da se time Vaš problem riješio i da Vam je moj savjet koristio. Što se tiče prethodnih 4 mjeseca, smatram da imate šanse, ali pod uslovom da imate "dobrog" advokata

PITANJE

Već dugo godina sam stalni zaposlenik u određenoj firmi. Međutim, prethodnu godinu dana sam bio angažovan na nekoliko poslova, od strane druge firme, putem Ugovora o djelu. U ugovoru je navedeno da se firma obavezala da će platiti sve poreze i doprinose, a iznos koji je meni isplaćen je neto iznos.

Interesuje me da li postoji način na koji mogu provjeriti da li je ta firma izvršila uplatu poreza kako što se obavezala ugovorom? Da li od njih trebam dobiti ikakvu potvrdu o tim uplatama poreza (oni tvrde da su sve uplatili ali nisam dobio nikakvu potvrdu do sada, februar 2014.), te da li ja sa svoje strane moram izvršiti ikakvu godišnju prijavu poreza na te naknade?

ODGOVOR

Da, postoji. Firme koje su Vas angažovale kao saradnika po Ugovoru o djelu su u obavezi da Vam do kraja februara izdaju obavijest (nema propisane forme) u kojem će navesti koliko su Vam isplatili neto naknade (na tekući račun), zatim koliko su po osnovu Vašeg angažmana platili poreza na dohodak i doprinosa.

To je njihova obaveza, ali i Vaša jeste da predate Godišnju prijavu poreza na dohodak do kraja marta, jer ste primali dohodak iz dva ili više različitih izvora (kao zaposlenik – plaću i kao saradnik – naknade po osnovu Ugovora o djelu).

Moj je savjet da insistirate na obavještenju.

PITANJE

Ukoliko se ispostavi da firma (naručilac) nije platila porez kao što se obavezala u Ugovoru o djelu, da li onda taj dug snosi radnik (izvršilac) posla, odnosno da li sam ja dužan uz Godišnju prijavu poreza izvršiti i plaćanje tog poreza?

Preciznije, ukoliko je naručilac prekršio ugovor, da li Porezna uprava pokreće pravni postupak protiv njega ili sam ja kao izvršilac dužan izmirite troškove poreza, te zatim pravnim putem tražiti od naručioca naknadu

ODGOVOR

Da, upravo tako. Ako naručilac posla (ipak) nije platio porez na dohodak za Vas Vi ćete to biti dužni platiti po Godišnjoj prijavi poreza na dohodak. Sama "matematika" prijave će Vas dovesti do tog rezultata. Vi imate pravo da putem suda tražite naknadu, jer je platac bio naručilac, bez obzira što ste Vi porezni obveznik.

Želite osnovati obrt ili preduzeće?

Kako početi biznis?

Ova edukacija je besplatna. Cilj je dati osnovne smjernice o koracima za registraciju samostalne radnje, karakteristikama i razlikama u poslovanju samostalnog poduzetnika i privrednog društva, troškovima osnivanja, (ne)pостоjanju obaveze fiskalizacije, vođenju poslovnih knjiga, ulozi računovođe i knjigovođe, postojanju razlika između obrta, trgovine i ugostiteljstva, paušalcima, koracima za registraciju privrednog društva, osnovnim karakteristikama poslovanja privrednog društva, osnovnim karakteristikama poreznog sistema

Želite naučiti prve korake u knjigovodstvu?

Polaznici ove obuke će steći osnovna znanja i vještine iz najvažnijih segmenata knjigovodstva, nakon čega stiču i određen nivo samostalnosti u radu. Pored osnovnih elemenata knjigovodstva, koje se u okviru ove edukacije pojašnjavaju pojedinačno po svim pozicijama Bilansa stanja i Bilansa uspjeha, polaznici se upoznaju i sa osnovnim karakteristikama poreznog sistema BiH, PDV-a, poreza na dohodak, doprinosa, poreza na dobit, ...

Za one koji žele više od računovodstva.

Obuka Napredno računovodstvo je logičan nastavak na abc KNJIGOVODSTVO, pri čemu se polaznicima pružaju naprednija znanja i vještine.

Cilj je osposobiti polaznika da koristi računovodstvene metode i tehnike u svrhu projiciranja poslovnog rezultata i visine poreza na dobit. Polaznik, nakon završenog Modula Napredno računovodstvo, može biti spreman da sastavlja finansijske izvještaje. U okviru ove obuke se poseban fokus stavlja na zaključna knjiženja, finansijske izvještaje i izradu poreznog bilansa.

Naučite se snalaziti u finansijama!

Cilj je omogućiti polaznicima da se kroz vježbe i praktične primjere pripreme za ispit iz predmeta Finansijski menadžment i za sticanje zvanja Certificiranog računovođe. Mi nismo ovlaštena kuća za edukaciju za sticanje zvanja Certificiranog računovođu, pa je ova obuka vid pomoći i instruktivne nastave. Oblasti koje se obrađuju su: osnovne karakteristike i okruženje finansijskog menadžmenta, procjena vrijednosti vrijednosnih papira, upravljanje obrtnim sredstvima, određivanje strukture izvora finansiranja i procjena kapitalnih ulaganja.

Postanite dobar administrativni radnik.

Ovom obukom se polaznici uče da savladaju osnovne administrativne i finansijske poslove koji se uobičajeno traže na ovom radnom mjestu u pravnom i fizičkom licu

(društvo, neprofitna organizacija, obrt), i da nakon stečenih znanja i vještina mogu brže i efikasnije obavljati poslove. Fokus je na dokumentaciji, poslovnoj korespondenciji, poreznim propisima, blagajničkom poslovanju i korištenju društvenih mreža u poslovanju.

Jednostavnost poslovanja obrta!

Vođenje poslovnih knjiga za samostalne poduzetnike se razlikuje u odnosu na pravna lica. U okviru ove obuke polaznicima se omogućava da steknu osnovna znanja i vještine u segmentu vođenja poslovnih knjiga samostalnih poduzetnika, obrtnika, trgovaca, ugostitelja, zanatlija, paušalaca, ... Pored poslovnih knjiga, obrađen je i dio koji se odnosi na oporezivanje poslovanja samostalnih poduzetnika. Nakon ove obuke polaznik može samostalno voditi poslovne knjige.

Student ste? Olakšajte sebi polaganje ispita.

Cilj je pružiti osnovna znanja iz predmeta Mikroekonomija, te pomoći studentima u savladavanju nastavnog gradiva iz ovog predmeta.

Želite naučiti kako sačiniti finansijske izvještaje?

Cilj ove edukacije je omogućiti polaznicima da se kroz vježbe i praktične primjere pripreme za ispit iz predmeta Finansijsko izvještavanje i za sticanje

zvanja Certificiranog računovođe. Mi nismo ovlaštena kuća za edukaciju za sticanje zvanja za Certificiranog računovođu, pa je ova obuka vid pomoći i instruktivne nastave. Segmenti koji se obrađuju su: računovodstveni principi, regulatorni okvir finansijskog izvještavanja, izrada i prezentiranje finansijskih izvještaja, izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja i analiza finansijskih izvještaja.

**Investicija u znanje
donosi najbolje kamate**
Benjamin Franklin